

Olgiatöö tähendus Siberi kohta on tulewikus üli-suur, ta on Siberi võti, mille abil maad võib avada. Alles järgmise põlve rahmas saab tunda, kuidas raudtee läbi wana maailm on muutunud.

Hampel-Britsu.

Kristuse tulemise aeg oli läes. Kõik maa ümberringi oli walge lumewaiba all. Ka kreislinna uulitsatel oli rohkeste lund ja usinad lüües olivad töös lund wantri ja löruga wärawa taha wedama. Üleöö oli lange lülm tulnud ja tegi aswalda uulitsad nii libedaks, et elajad ja inimesed uulitsale maha lussusiwad.

Turu peal seisis lümneaastane poisilene. Tema riietest oli juba näha, et tema läiti juures õnnejumal mitte ei ole naeratanud! Ta kandis jalas wanu wiltingi, millest paar latiliseid sullasid oli näha. Ka püksid ja pealisküüned olivad kord paremaid päiwi näinud, sest mõlemad riidetüübid olivad temale liig awarad ja juba dieti ära lantud. Kattise nahtmütsi alt wahtis lobse nägu wälja. „Hampelmehetused“ — hüüdis Britsu aralt, „õiste hampelmehetused (liigete puped)!“

Britsu on waele lese poeg, pesunaese poeg. Ema on juba lodus nädal aega woodis haige. Hommilul trööstis Britsu ema. „Ära nuta, emalene,“ — ütles ta, sina ju tead, et mul hull hampelmehetused walmis on tehtud. Kui mina nad lõik olen ära müünud, siis on meie hädal ta lõpp; mõtle ommetegi, terve 20 marka (10 rubla) saan ma nende eest siis, selle eest wõin sulle palju praadi ja weini osta.

Ema naeratas tema sõnade juures, surus oma ainsa poja südame juure ja ütles: „Sa oled ommetegi minu hea poeg!“

Britsu on jälle oma koha peal ja hüüab oma nõdra healega: „Õiste hampelmehetused! Kenad hampelmehetused, ainult 20 penningat tütti!“ Riireste tõttawad inimesed temast mööda. Kõik ruttawad, et sooja tupp saada, sest lülm on lange. Öhtu jõuab wiimaks lätte. Britsu peab kodu minema, aga üksnes 10 hampelmehetust on ta jõuudnud ära müüa. Kurwalt kraamis ta omad asjad kottu ja ruttas oma ema juure. Tema trööstis ema: „Homme läheb minu laup wiististe paremine“ ja uus lootus tuleb tema noore südamesse.

Teisel päewal seisab poisilene jälle oma koha peal ja nõnda see läheb edasi tunni jõulu öhtu lätte jõuab. 40 hampelmehetust on ta ära müünud ja terve 60 tütti on temal weel lastis. Nüüd hakkab ta lootus wajuma ja pisarad seisawad tal silmis.

Seal läheb üks herra temast mööda ja läe kõrwal terna poisilene. See on terwise ammeti wana nõunik Heinele oma poja-pojaga. „Paijalt 20 penningat maksab hampelmehetene,“ hüüab Britsu pisarafilmi.

„Armas wanaisa, osta mulle niisugune hampelmehetene,“ palub terna poisilene.

Wana terwisnõunik walib ühe hampelmehetuse wälja ja annab Britsule 20. marka tütti. Britsu waatab tummalt rahatütti ja siis peale sõna ta suust wälja:

„Minul ei ole niipalju tagasi anda,“ ja nutt tuleb temale selle juures jälle peale, sest ta kardab, et tema hampelmehetene talle lätte jääb.

„Mits sa siis nutad?“ küsib terwisnõunik tema läest.

„Sest et minu ema haige on ja mul weel niipalju hampelmehetust järele on jäänud,“ ütles Britsu nuttes. Suure huwitusega küsis wana arst Britsu läest: „Mis sinu ema nimi on? Kus ta elab?“ „Minu nimi on Britsu Kopli ja ema elab Kuninga uulitsas Nr. 4, kõrwalises hoones 4 treppi kõrgel.“

„Wõi nõnda, see on hea; need 20 marka wiid sa emale, ma tulen teda waatama,“ ütles terwisnõunik talle ja läheb oma poja-pojaga edasi, kes weel sagedaste Britsu järele tagasi waatab.

Omas üllatus toateses waele woodi peal ohtab sel ajal ema Kopli, „kuhu ommeti pois on jäänud, oh Sumal, see on nüüd ta „püha õõ“, ja pisarad woolawad palgeid mööda alla. Seal suuleb tema tutwaid sammusid, üks tõmmatakse lahti ja sisse tormab Britsu:

„Armas ema, waata ommetegi, kui rikas ma olen, 20 marka on mul läes, ja mis sina tül armad, kesle läest mina nad olen saanud? Ühe wana herra läest, kes ühe imeilusa poisilesega minust mööda läks!“ Ja nüüd jutustab ta lapselikult kõik, mis täna öhtul temale juhtunud. Liigutatud wõtab ema oma lapse sülesse, on ju Sumal tema palwed kuulnud ja ei ole teda mitte hädasse jäänud.

Altitielt rägisewad trepi astmed, raskest sammud on kuulda, koputatakse lühidalt usse külge ja sisse astub wana